

‘Het Koninkrijk der hemelen’

Bijbelstudie ds. N.P.J. Kleiberg

- | | |
|--|---------|
| 1. Het Koninkrijk der hemelen; Inleiding | Blz. 2 |
| 2. Het Koninkrijk der hemelen en dan de Schat in de aarde. | Blz. 7 |
| 3. Het Koninkrijk der hemelen en de Koopman. | Blz. 12 |
| 4. Het Koninkrijk der hemelen en het visnet. | Blz. 17 |

1. Het Koninkrijk der hemelen. Inleiding.

Schriftlezing: Mattheüs 3 vs. 1 t/m 12 en 13 vs. 44 t/m 50

Zingen: Psalm 145 vs. 4 en 5

Psalm 68 vs. 13 en 16

Aandachtspunten.

Als we de aankomende keren zullen luisteren naar wat Mattheüs zegt aangaande de gelijkenissen, die beginnen met “Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan...” is het goed vooraf ons te realiseren, dat alle evangelisten nog staan in de Oude Testamentische bedeling. Pas met de woorden van Christus “Het is volbracht” is de Oude Testamentische bedeling voorbij, is het voorhangsel gescheurd en zijn de bloedige, schaduwachtige diensten opgeheven. Dus wat de evangelisten schrijven wordt dan ook verstaan in de nog schaduwachtige bedeling van die tijd. Een tijd waarin alles nog heen wijst naar de komst van de beloofde Messias, zoals de joden heden ten dage ook nog doen.

Ook moeten we erop letten dat elke evangelist op zijn eigen wijze het evangelie heeft geschreven, weliswaar onder de leiding van Gods Geest, ofwel door de inspiratie van de Heilige Geest.

Mattheüs begint met het geslachtsregister. Voor joden belangrijk omdat daardoor aangetoond kon worden waar iemand van afstamde. En door deze stamboom toont Mattheüs aan dat Christus uit het huis en geslacht van David komt, zoals het in het Oude testament is voorzien.

Markus begint direct in de tijd als Christus op dertigjarige leeftijd met Zijn werk begint. De geboorte, maar ook het leven van Jezus tot aan zijn dertigste jaar verhaald Markus niet. Hij begint direct in de tijd en wijst op de bevoegdheid van Christus om te spreken omdat Hij de leeftijd heeft bereikt dat iemand mocht onderwijzen, een rabbi mocht zijn.

Lukas schrijft aan de heidenen en verhaalt daarom zo uitgebreid hoe het alles in zijn werk gegaan is om te bewijzen dat het klopt. Hij heeft de tijd van Christus rondwandeling niet meegemaakt. Wel heeft hij als heidens arts gehoord van de dingen aangaande Jezus van Nazareth. En wat van Hem gezegd werd, heeft hij naarstig onderzocht (hoofdstuk 1 begin). Lukas zegt als het ware, dat wat gezegd is, heb ik onderzocht en heb moeten constateren, dat het alzo is geschied. Het zijn geen kunstig gedichte fabelen, maar de waarheid en de werkelijkheid.

Johannes begint in de hemel. Het Woord was God en het Woord was bij God. Zijn evangelie staat dan ook in dat licht. Johannes laat de joden vooral horen, dat de Beloofde tot hen gekomen is als een Licht in de duisternis. Maar ze blijven aan hun eigen duistere bestaan vasthouden. We moeten daarbij niet vergeten, dat de evangelisten alles hebben opgetekend na Christus Hemelvaart. Daarom aan het begin van Johannes evangelie al de constatering dat de joden de Messias hebben verworpen.

Koninkrijk der hemelen. We komen nu bij de uitdrukking het Koninkrijk der hemelen. Deze uitdrukking komen we **31** keer tegen en dan alleen in het Mattheüs evangelie. Verder wordt deze uitdrukking in het hele Nieuwe testament niet gebruikt.

Koninkrijk Gods. Deze uitdrukking komt 5 keer bij Mattheüs voor, 15 keer bij Markus, 32 keer bij Lukas en 2 keer bij Johannes.

Dus in de evangeliën wordt gesproken over “het Koninkrijk der hemelen” en over “het Koninkrijk van God”. De vraag is of er verschil is tussen beide uitdrukkingen of dat beide uitdrukkingen hetzelfde aangeven. Er zijn genoeg uitleggers, die dat onderschrijven. Zij voeren dan hoofdzakelijk aan:

Gelijkenissen die in Mattheüs “gelijkenissen van het Koninkrijk der hemelen” genoemd worden, heten bij Lukas “gelijkenissen van het Koninkrijk Gods”.

Op zichzelf is dit juist. Maar deze uitleggers gaan voorbij aan het feit, dat Mattheüs niet enkel de term “Koninkrijk der hemelen” gebruikt, maar ook een vijftal keren de aanduiding “Koninkrijk Gods”.

Johannes de Doper predikt dan ook, dat het Koninkrijk der hemelen nabij is gekomen (Matt. 3 vs. 2), zoals Christus dat ook zegt (Matt. 4 vs. 17 en Matt. 10 vs. 7). Maar als Hij door wonderen, tekenen en gelijkenissen op Zichzelf wijst zegt Hij dat het Koninkrijk Gods tot hen gekomen is (Matt. 12 vs. 28).

Met andere woorden het Koninkrijk der hemelen begint hier en is gericht op de jongste dag, zoals later de Heere Jezus laat horen in de gelijkenis van het visnet. Daarbij laat Mattheüs ook horen, dat die hier in waarheid tot het Koninkrijk der hemelen behoren, straks ook het Koninkrijk Gods zullen ingaan.

En dit maakt duidelijk, dat er wel degelijk verschil moet zijn en Mattheüs de verschillende uitdrukkingen niet zomaar willekeurig gebruikt. Hij hangt dus verschillende betekenissen aan genoemde uitdrukkingen.

Verschil tussen beide uitdrukkingen.

Nu blijkt dat er in de Bijbel meer is dan alleen maar een verschil van woorden. Het Koninkrijk Gods richt zich op wat eenmaal Gods Kerk zal verkrijgen. Je zou kunnen zeggen Gods Koninkrijk dat in de hemel is zich vooral uitstrekt naar de toekomst. Terwijl het Koninkrijk der hemelen haar gestalte in de eerste plaats heeft op deze aarde. Daarbij richt Mattheüs zich in het bijzonder tot de joden.

Mattheüs anti de Joodse toekomstverwachting.

Het is vooral ook dat Mattheüs predikt tegen de verwachting in die de Joden hadden. Onophoudelijk voert Mattheüs het Oude Testament aan met de woorden: “opdat vervuld werd”, “zodat vervuld werd”, “toen werd vervuld”.

De Joden verwachtten op grond van de Oud Testamentische profetieën een koninkrijk waarin recht en gerechtigheid zou heersen. Ze verwachtten geen geestelijk rijk, maar een heerschappij hier op aarde, waarbij de troon van David hersteld zou worden.

Zij meenden dat het Koninkrijk Gods op aarde opgericht zou worden, een soort paradijs zou er nu weer komen, zoals ook de discipelen voor de hemelvaart vragen: zult Gij nu het Koninkrijk op aarde op richten (Hand. 1 vs. 6).

Daarom zegt Jezus, dat Zijn Koninkrijk niet van hier is.

En toch heerst nog steeds de gedachte bij de Joden, dat de tempel weer herbouwd, het Messiaanse rijk opgericht zal worden en Israël het uitverkoren volk weer zal zijn.

Betekenis van de uitdrukking Koninkrijk der hemelen.

Wat bedoelt Mattheüs dan met deze uitdrukking “het Koninkrijk der hemelen”?

Bij Mattheüs slaat de uitdrukking het Koninkrijk der hemelen altijd op

1. God of Zijn werk (de Zaaier, Koning),
2. Christus of Zijn werk (Mosterdzaad, Zuurdesem, Schat, Koopman),
3. het Woord van God en de uitwerking daarvan (zaad en onkruid, visnet, maagden).

Let op, dat het **nooit** slaat op een mens of diens werk, al gebruikt Christus wel dat woord, dat een zaaier enz.. maar Christus gebruikt voortdurend beelden uit het dagelijkse leven om vooral voor ons mensen iets duidelijk te maken ten aanzien van de geestelijke zaken.

Zoals Hij van Zichzelf spreekt van deur, wijnstok, herder enz..

Zelfs in de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden gaat het niet om de mens, maar om het werk Gods, wat dat heeft uitgewerkt in de mens.

Is dit onderscheid nu zo belangrijk? Ja, want daardoor komen ook de gelijkenissen in een ander licht te staan en we zullen zien, dat hierdoor de gelijkenissen een heel andere betekenis hebben dan we vaak aannemen. Ik denk bijv. aan de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden of het visnet. Dan zal ineens blijken dat de dwazen maagden buiten de hemel blijven, terwijl het hier leek dat zij tot het Koninkrijk der hemelen behoorden. Hierdoor laat de Heere horen, dat er binnen het Koninkrijk der hemelen schapen en bokken zijn, levende en dode vissen. Laat Hij horen, dat de uitwerking van Gods Woord tweeledig is.

Het eerste bijzondere is, dat Christus Zijn onderwijs in de vorm van gelijkenissen geeft. Dat staat in verband met het woord van Jesaja dat Israël horende niet zou horen, en ziende niet zou zien. Als de discipelen vragen waarom de Heere in gelijkenissen spreekt, geeft Hij ten antwoord: *“Omdat het u is gegeven, de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te kennen”*. De gelijkenissen bevatten dus verborgenheden; dat geeft aan dat de dingen die nu bekend gemaakt worden, tot die tijd niet bekend waren.

De dingen die Christus sprak aangaande het Koninkrijk der hemelen waren dus vanaf de grondlegging der wereld verborgen geweest. We zoeken ze daarom tevergeefs in de Schriften van het Oude Testament. En dat zullen we in het bijzonder zien bij de gelijkenissen over de schat, de koopman en het visnet, die we in de aankomende keren hopen te bespreken.

Toepassing.

Dat brengt ons bij de vraag, waar zullen wij ons straks bevinden? Dat is juist de ernst bij Mattheüs, de joden meenden erbij te horen, maar zonder het werk van een Drie-enig God en buiten het Woord van God om zal er geen ingaan zijn in het Koninkrijk van God. Dan zullen we de schijn op aarde gehad hebben te behoren bij de Kerk, maar er zal straks een gesloten deur zijn.

Daartoe is het onderzoeken van de Schrift noodzakelijk, opdat de Schrift ons eigen hart zal onderzoeken. Wat zal het zijn als we meenden dat het goed zit, er is geen olie des Geestes in ons hart, dan zal de deur gesloten blijven.

Maar welzalig als de zaligheid niet ons ligt, maar in hem, Die door gelijkenissen spreekt.

Vragen:

1. Johannes de Doper zegt, dat het Koninkrijk der hemelen nabij is, hoe wijst hij Hem dan aan?
2. Als Christus zegt, dat het Koninkrijk tot hen gekomen is, waar zou dat dan in het bijzonder op zien?
3. Waarom openbaart Christus Zichzelf niet, maar verwijst Hij telkens naar het Oude Testament?
4. Heeft dat ook voor ons nog steeds betekenis?

2. Het Koninkrijk der hemelen en dan de Schat in de aarde.

Schriftlezing: Hebreeën 11 vs. 24 t/m 40

Mattheüs 13 vs. 44

Zingen: Psalm 25 vs. 2, 6 en 7

Psalm 36 vs. 2

Inleiding.

Even teruggrijpend op de vorige Bijbelstudie waar we zagen, dat alleen Mattheüs spreekt over het Koninkrijk der hemelen. Maar hij heeft het ook, net als de andere evangelisten, over het Koninkrijk Gods. En daarom is het duidelijk, waar het Koninkrijk der hemelen alleen bij Mattheüs voorkomt en wel tot 31 maal toe, dat dit een speciale betekenis moet hebben.

En nu vinden we zowel bij Mattheüs, als bij Markus en Johannes de gelijkenis van de zaaier en de verklaring daarvan. Maar bij Mattheüs alleen vind je de gelijkenis van het onkruid, het mosterdzaad en het zuurdesem (uitwerking van het Woord en het werk van de duivel).

Maar voordat Christus spreekt over de schat, de koopman en het visnet verklaart Hij eerst nog de gelijkenis van het onkruid.

En hierna heeft Hij het over de hieronder genoemde gelijkenissen. Hij begint dan met het woord **wederom**, dat is belangrijk om daar op te letten. Want hiermee geeft Christus het verband aan met de vorige gelijkenissen. Maar ook met de toepassing van die gelijkenissen.

Een eenheid.

En zo vormen de drie gelijkenissen over de Schat, de Koopman en het visnet één geheel.

Daarbij ziet

de gelijkenis van de Schat op het **Oude Testament**,
de gelijkenis van de Koopman op het **Nieuwe Testament** en
de gelijkenis van het visnet op de **jongste dag**.

De Schat in de aarde.

We willen nu stilstaan bij de gelijkenis waar het Koninkrijk der hemelen vergeleken wordt met een schat in de aarde.

Nu lopen wij het gevaar alsof de gelijkenissen van het zaad enz.. alleen gelden voor het Nieuwe Testament. Maar wij zagen al dat het voor de joden in die dagen nog het Oude Testament was. Pas met “het is volbracht” van Christus is de

oude bedeling opgehouden en het nieuwe, onbloedige begonnen.

Dus de gelijkenis heeft betrekking op wat de joden toen kenden en zagen. En zoals Christus menigmaal tot de joden heeft gezegd, dat de woorden van de profeten nu in hun oren vervuld is, zo laat Hij nu ook horen, dat dit gebeurt. En zo loopt de lijn in de gelijkenissen altijd van de oudtestamentische bedeling door in de nieuwtestamentische bedeling.

Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een schat in de aarde.

Als we de lijn van Mattheüs blijven volgen moet de Schat dus zien op het werk van God, van Christus of het Woord en de uitwerking daarvan.

De tempeldienst.

Het woord akker komen we ook tegen bij de gelijkenis van het zaad. De akker wordt mee bedoeld de plaats waar het zaad gestrooid wordt. Waar de hoorbare en zichtbare prediking uitgaat. En dat was voor de jood in het bijzonder de tempeldienst. In die schaduwachtige dienst ging het niet om een lam enz., maar wezen deze allen op Het Lam. Vandaar dat Johannes de Doper niet zegt: zie de Zaligmaker, zie de Verlosser, zie de Messias, maar zie, het Lam Gods (Joh. 1 vs. 29). De joden hebben toen direct begrepen om Wie het ging.

Maar wat is dan die Schat? We zeiden al eerder dat kan niet de mens zijn. Dan loopt u ook in de gelijkenis vast.

Schaduwachtige dienst.

1. Uit zijn schat komen nieuwe en oude dingen voort, dat is uit het Woord Gods.

2. Gij zult een schat in de hemel hebben. Dat ziet toch op Christus en Zijn weldaden?

Zo wordt de rijke jongeling voorgehouden dat hij alles moest verkopen en Christus volgen om die ene Schat te verkrijgen, dat is de weldaad van Christus ofwel Christus Zelf.

En zo **is de schat hier Christus** in het Oude Testament en hoe was Hij daar? Verborgen. Of zoals wij dat zeggen: Hij was in de schaduwachtig dienst aanwezig. We zien dan telkens, dat in het Oude Testament Christus al verborgen aanwezig was, als er bijv. gesproken werd over de Engel des HEEREN, maar vooral in de offerdienst. Daar wees alles al op Hem, maar was Hij nog niet gekomen. Dus was Hij vooral in de tempeldienst aanwezig, maar bedekt of verborgen als een schat in de aarde.

Dus in het Oude Testament was Christus niet openbaar aanwezig, zoals met

Zijn komst op deze aarde. Maar waar we al aanhaalden wees alles in en rondom de tempeldienst op Hem. Het waren vingers die Hem aanwezen predikten dat Hij zal komen. Hij was als een schat nog verborgen. Hoeveel hebben de Beloofde in de schaduwachtig dienst gezien? Voor hoevelen werd Christus door het Woord begeerlijk? I.p.v. deze Schat te begeren moet de HEERE het zeggen, dat ze andere goden nagejaagd hebben. Andere schatten waren voor velen begeerlijker. Maar de gelovigen hebben in die schaduwachtige dienst Hem door het geloof mogen zien en omhelzen. Daar liet Hij Zich vinden. Als we dit verstaan, zullen we ook de gelijkenis verstaan.

Een mens.

Er staat niet een zoekende mens o.i.d., maar **een** mens. Dus elk willekeurig mens, die naar de tempel kwam om zijn dagelijkse verplichtingen te verrichten. En dan staat er niet dat die mens ergens naar op zoek is. Een mens, die zijn plicht doet en weer naar huis gaat. Een mens, die geen enkele begeerlijkheid tot nu toe in heel die offerdienst heeft gezien. Dus als die man de schat vindt, is dat voor hem onverwacht. Daarom staat er dat die schat gevonden wordt (gevonden hebbende). Het is belangrijk, dat we daarop letten. Christus gebruikt die woorden niet zomaar. Het Griekse werkwoord geeft als eerste betekenis aan: aantreffen, ontmoeten, toevallig vinden. We zouden het beste kunnen vertalen met: toevallig vinden of gevonden worden, ontmoeten. Dus de mens vindt "toevallig" de schat, of: de schat laat zich door een mens vinden. Nu wordt het ineens anders. Was die schat er voor die tijd ook al? Ja, maar die man heeft die nog nooit gezien. Geen gedaante of heerlijkheid had deze schat. Totdat... totdat deze Schat zich laat vinden. Totdat voor die mens daar ineens een verborgenheid wordt geopenbaard.

Verborgen.

Het woord wat hier gebruikt wordt en straks ook van de man gedaan staat, betekent in de eerste plaats: verborgen in de zin van bedekken. Er lag als het ware nog een deksel op. Het was er wel, maar werd niet gezien in zijn begeerlijkheid. Pas als het deksel opgelicht wordt, wordt het zichtbaar. Voor de man wordt hier het deksel opgelicht en dan ziet hij in heel die schaduwachtige dienst pas het wonder, de werkelijkheid. Dan ziet hij daarin de Beloofde. Zie o.a. Matt. 13 vs. 35; Lukas 18 vs. 34 en 29 vs. 42.

Wat doet de man vervolgens? Hij laat de Schat waar die is. Eenvoudig beeld te gebruiken. Iemand is aan het graven en vindt dan ineens een schat. Hij haalt die er niet uit, maar laat die daar. Hij gooit er nog wat zand (verborg) over om straks eigenaar ervan te kunnen worden.

Dat doet deze mens ook, hij laat de schat waar die is. We zouden kunnen zeggen, dat hij in de schaduwachtige dienst van de tempel ineens ziet, wat het nu werkelijk betekent. Ineens wordt de offerdienst hem dierbaar, wordt dat een schat van onnoemelijke waarde. Al wat daaraan is, aan die schat, wordt gans begeerlijk.

En dan staat er van deze mens, dat hij met vreugde alles verkocht.

Dat is nu wat Christus ook de rijke jongeling heeft voorgesteld. Deze Schat te mogen kennen geeft vreugde al moeten we afscheid nemen van alles waar eerst ons hart aan vast zit. De vrome Farizeeër kon geen afscheid nemen van zijn eigen verworven schatten en zijn eigen gemaakte gerechtigheid.

Let op.

En als deze mens de schat vindt, dan begraaft hij de schat niet opnieuw. Dat staat er niet.

Maar hij laat de schat waar hij is. Zelfs na het kopen van de akker staat er niet dat hij de schat opgraaft.

De schat hoort in de akker. Hoort nog bij de schaduwachtige dienst in de tempel, opdat ook anderen daarin mogen delen.

Er staat dat hij de schat verborg. En we zeiden al, dat dit betekent bedekken.

Hij legt het deksel als het ware er weer op. Velen geroepen, weinigen uitverkoren. Voor velen is het deksel er opgebleven. Aan velen heeft Christus Zich niet geopenbaard.

Dat komen we menigmaal in de Schrift tegen. Hij zegt ook niet van Zichzelf: Ik ben de Messias, Ik ben die Schat. Nee, door het woord, door de profeten moet als het ware het deksel eraf gaan en dan zullen zij die niet zochten Hem vinden.

En toch...

Aan de andere kant mag de mens het ook zeggen: Deze is mijn Schat, deze is Mijn liefste. Hij heeft Zich laten vinden door hen, die naar Hem niet vroegen en zochten. Maar nu zij Hem kennen is Hij begeerlijker dan het fijnste goud op aard'.

Christus laat Zich in de schaduwachtige dienst vinden, waardoor Hij gans begeerlijk wordt. Daarom wordt van de Bijbelheiligen gezegd, dat zij van verre Hem hebben gezien en in het geloof hebben omhelsd.

Dan staat er onder andere van Mozes: *“Achtende de versmaadheid van Christus*

meerderen rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte; want hij zag op de vergelding des loons."

Dan krijgt de tempeldienst en de offerdienst een totaal andere betekenis. Voor die tijd moest het en zag de mens er niets in. Maar nu wordt het een liefdedienst. Nu ziet hij in dat gebrachte en geofferde lam Het Lam.

Gans begeerlijk.

Hij koopt die akker, waarin die schat ligt. Nee, hij graaft die schat niet op. Die schat hoort daar. Maar zijn hart wordt nu aan die schat, aan die akker, aan de tempeldienst en de offerande verbonden. Zijn hart wordt aan de Schat Jezus Christus verbonden. Zeker, nog in de schaduwachtige dienst, nog als een verborgenheid, maar toch aan deze mens geopenbaard.

Toepassing.

Met wat een ander heeft ondervonden en gevonden kunnen we het niet doen. Het kan wel jaloers maken.

Maar hebben wij Christus al mogen vinden in Zijn Woord?

Heeft Hij door dat Woord Zich aan ons al geopenbaard?

Buiten het Woord en de openbaring van Christus zal er een deksel op blijven liggen. We liggen verloren, blijven verloren en zijn eeuwig verloren.

Maar als Hij Zich laat vinden in het Woord en we daardoor Hem mogen kennen, dan is dat zaligheid, zoals Christus zelf zegt (Matt. 5).

En dat is de ware vreugde. Dat geeft uitzicht door dat Koninkrijk der hemelen op het Koninkrijk Gods om daar eens binnen te mogen gaan.

Vragen:

1. De Heere zegt: waar uw schat is daar is ook uw hart. Is deze Schat nu door ons ook al gevonden? Heeft Hij daartoe ook aan ons Zichzelf geopenbaard?
2. Waarom staat er niet dat die man zoekt en vindt?
3. Kunnen we hier ook denken aan de Bijbel heiligen, waarvan er staat, dat zij in het geloof Christus hebben gezien en hebben omhelsd?
4. Als we weten wie Mattheüs is (Mattheüs 9 vs. 9), zouden we dan niet kunnen zeggen, dat juist de gelijkenis over de Schat in de aarde voor hem betekenisvol is?

3. Het Koninkrijk der hemelen en de Koopman.

Schriftlezing: Openbaring 21 vs. 9 t/m 21

Mattheüs 13 vs. 44 t/m 46

Zingen: Psalm 53 vs. 1 en 2

Psalm 87 vs. 3 en 4

Inleiding.

Even teruggrijpend op de vorige Bijbelstudie waarbij we stilstonden, dat alleen Mattheüs spreekt over het Koninkrijk der hemelen. Maar hij heeft ook, net als de andere evangelisten ook over het Koninkrijk Gods. En daarom zagen we dat het Koninkrijk der hemelen alleen bij Mattheüs voorkomt en dat dit een speciale betekenis moet hebben.

De eenheid van de gelijkenissen:

de gelijkenis van de Schat op het **Oude Testament**,

de gelijkenis van de Koopman op het **Nieuwe Testament** en

de gelijkenis van het visnet op de **jongste dag**.

De gelijkenis over de schat zag op Christus verborgen in het Oude Testament. We zagen dat een mens niet zocht, maar dat de schat gevonden werd. Christus liet Zich vinden door hen die naar Hem niet zochten en naar Hem niet vroegen. En toen de man de schat vond was het zijn kostbaarste bezit. We zouden haast zeggen, dat Christus voor de man een parel van ongekende waarde werd.

De koopman.

Geldt dat ook in de gelijkenis over de koopman, die nu voor ons ligt?

Opvallend is het, dat menig verklaarder (oa. Knap, M. Henry) zijn uitleg begint met: het Koninkrijk der hemelen is gelijk een parel van grote waarde. Maar zo begint de gelijkenis niet, maar is gelijk een koopman. Dan luisteren we niet wat Christus zegt, maar dan vullen we vooraf al in wat we menen, dat het zal moeten betekenen. En het is wel begrijpelijk, want als we iets van de heerlijkheid van Christus zijn gaan zien, dan is Hij een parel van grote waarde, dan is al wat aan hem is gans begeerlijk. Maar als we nu eerst luisteren of lezen wat er staat.

Maar klopt dat met wat Mattheüs zegt? Ten eerste zeiden we al, dat het Koninkrijk der hemelen nooit de mens is. Dus de koopman kan ook hier de mens niet zijn.

Wie zoekt?

Laten we eerst vooraf maar de vraag stellen of er één mens is, die zoekt of alles voor Jezus over heeft? En nu staat er in Gods Woord: dat niet één mens Hem zoekt, laat staan dat Hij waarde voor een natuurlijk mens zal hebben. Hij heeft geen gedaante noch heerlijkheid, dat wij Hem begeerd zouden hebben. Dat mag ons wel ootmoedig maken.

Ik zoek niet, ik vraag niet en ik deug niet.

Hij werd gevonden van hen, die niet zochten. Dat is Christus woord.

Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een koopman.

Nogmaals: er staat niet dat dit gelijk een parel is. Dat heeft betekenis.

De koopman zoekt en zal gedacht hebben, zal ik er één vinden? Want welk mens is van zichzelf een parel? Wij zijn van onszelf niet meer dan een zandkorrel, een stofje.

Er staat nog wat? Niet zomaar een parel, maar een schone parel.

Dat woord schoon heeft in het Grieks de betekenis van: bruikbaar, geschikt. De meeste keren is het in het Mattheüs evangelie vertaald door “goed”. Goede zaad (oa. Matt. 13 vs. 38), goede vrucht (Matt. 3 vs. 10) enz..

Dus de parel moet voor de koopman goed zijn, voor hem waarde hebben. En nu is het bekend dat er in die dagen (ook heden) vele parels misvormd zijn, een verkeerde kleur hebben, klein van formaat enz..

En nu is die koopman gekomen om zo'n parel te zoeken en te vinden. Maar de HEERE zegt van de mens in Psalm 53, dat er niet één was. Dat is ontdekkend.

Het gaat van hem Zelf uit.

Christus wijst hier op Zichzelf. Was Hij in het Oude Testament verborgen in de schaduwachtig dienst als de schat in de aarde, nu is Hij gekomen. Hij is gekomen om te zoeken. Daar ziet nu het Nieuwe Testament op, dat Hij gekomen is om het verlorene te zoeken. Om goddelozen te rechtvaardigen en zondaren te bekeren, zodat zij voor God kunnen bestaan.

Waar een mens een parel Gods was, hebbende we ons stinkende, verachtelijk en doemwaardig gemaakt.

God kan niet meer naar ons omzien. De deur zit dicht.

En dan het wonder. Dan zendt Hij Zijn Zoon. De Zoon Die komt om te zoeken en zalig te maken. Daar gaat Hij Zich openbaren aan Israël. Als een Licht in de duisternis.

Hij zoekt of er nog parels zijn die waarde hebben, die voor God kunnen bestaan.

Waarom een parel?

Ik denk dat het niet voor niets is, dat Christus hier het beeld van een parel gebruikt. In die tijd waren er genoeg parelzoekers om zichzelf te verrijken. Maar om een parel te vinden was een heidens werk.

Ten eerste is dat ook een bekend beeld in Zijn dagen. En we schreven al eerder, dat Christus menigmaal beelden uit het dagelijks leven neemt om daardoor het geestelijke te verklaren.

Maar bovenal ligt ook in die parel een gelijkenis opgesloten, nl. de parel is een mens.

Een gekweekte parel kende men toen nog niet. Alle parels waren natuurparels gevormd in de natuur door de natuur. Er waren vooral de zoutwaterparels, die gevonden werden en men zegt wel, dat slechts in 1 op de 15.000 pareloesters een parel zit. En hoe groter de parel, hoe kostbaarder. Het gaat hier dus om een kostbaar exemplaar.

Maar hoe ontstaat dan die parel?

Een zandkorrel komt in de schelp en schuurt tegen de oester aan. En om zichzelf te beschermen maakt die oester een laagje parelmoer binnen de schelp. En die parelmoer brengt de oester nu ook om dat zandkorreltje.

Dat zandkorreltje is op zichzelf niets. Dat zandkorreltje is zelfs een bedreiging. Het bedreigt het bestaan van de oester. Maar daarom wordt nu het kostbare parelmoer gevormd. Dat parelmoer om het zandkorreltje wordt nu kostbaar. Niet het zandkorreltje zelf, maar wat de oester heeft gedaan.

Dus de mens wordt van nature getekend als een zandkorrel, die van zichzelf niets is. Maar door het werk van de H. Geest wordt nu dat zandkorreltje tot een kostbare parel.

We schreven al, dat er maar 1 parel zit in gemiddeld 15.000 oesters. Het is dus haast een zoeken als een speld in een hooiberg.

En een parel gevonden hebbend.

En toch, toch komt er een moment dat de koopman een parel vindt. Een parel, die voor hem grote waarde heeft. En daarvoor verkoopt die koopman alles wat Hij heeft om die ene parel te verkrijgen.

En we verstaan dat het in de gelijkenis niet gaat om de natuurlijke parels, maar om dat wederom van de andere gelijkenissen. Het gaat om dat geestelijke leven, om het Koninkrijk der hemelen.

En nu door Hem gezocht en door Hem gevonden. Wat kunnen nietige “zandkorrels”, die voor de wereld geen enkele waarde hebben, door de Heere tot parelen gemaakt worden, die straks zullen schitteren in de poorten van het

nieuwe Jeruzalem (Openbaring 21).

Als we op onszelf zien, dan moeten we zeggen: zie mij niet aan dat ik zwart-achtig ben. Maar als Hij de Zijnen aanziet, dan zegt Hij: ze is blank en liefelijk, ja als een parel van grote waarde, waar Hij nu alles voor over heeft gehad.

Het gaat niet om ons werk, om ons grote verstand, om onze wijsheid, maar is het door Hem alleen.

Als de Koopman kwam Hij, zocht Hij, vond Hij en kocht Hij.

Hij verkoopt alles.

En wat niets is in de wereld, is voor Hem een parel van grote waarde, van eeuwige waarde. Want wat deze parel is, is deze door Hem.

En zo komt Christus in het Nieuwe Testament als een Koopman.

Daartoe legt Hij alles af wat Hij heeft. De heerlijkheid van eeuwigheid legt Hij af om als een Koopman te komen. En als Hij vindt, dan gaat Hij de weg van de diepe vernedering om die parel te kopen. De weg van vernedering die begint in de kribbe, maar de diepste vernedering aan het vloekhout. Daar heeft Hij alles gegeven, niets overgehouden, maar alles “verkocht” om die parel te kopen.

Hij heeft alles afgelegd om de bruid te krijgen, die voor Hem als een parel van grote waarde is. De apostel zegt dan ook: gij zijt duur gekocht (1 Kor. 6 vs. 20).

Wij zeggen (hoewel geen Bijbeltekst) als een parel gehecht aan de Middelaarskroon. Wat wordt dat een eeuwig wonder voor hen, die van zichzelf niets zijn en niets hebben. Een zandkorrel door de Geest gemaakt tot een parel. Een parel, die door de Vader Hem gegeven is.

Maar vooral mag Johannes 21 vs. 21 ervan getuigen, dat de poorten van het nieuwe Jeruzalem uit zulke parels bestaat. Hier door de Geest gevormd, hier door Christus gekocht en straks door de Vader bevestigd. O wonder van een Drieenig God.

Er wordt gesproken van één parel.

Zal het nu niet meer zijn dan die ene? U begrijpt, dat de Heere dat er niet mee wil zeggen, dat er maar één parel gevonden zal worden.

Het zullen ontelbare parelen zijn, een schare die niemand tellen kan.

Maar waarom wordt ervan één gesproken?

Omdat het een heel persoonlijke zaak zal zijn. Ben ik van Hem gevonden.

Ben ik door Hem gekocht.

Word ik straks in dat Jeruzalem ingelijfd.

Dan ben ik niet meer van mezelf en leef ik niet meer mezelf, maar door Hem gekocht. De apostel zegt dan: ik leef niet, maar Hij leeft in mij.

De psalmist zegt dan, deez' en die (één voor één) is daarin geboren.

Toepassing.

En straks zullen het ontelbare parelen zijn als de sterren deze hemels, één voor één gevonden en gekocht. Dan zullen de Zijnen schitteren, zoals Johannes dan zegt in Openbaring: en de twaalf poorten (van het nieuwe Jeruzalem) waren twaalf paalen, een iegelijk poort was elk uit één parel. Een parel van grote waarde. U ook?

Vragen:

1. Waarom zou Christus menigmaal het beeld van een vrucht, van zaad of hier van een parel gebruiken?
2. Waarom zou het in strijd met de Bijbel zijn als een mens de koopman zou zijn?
3. De vrome mens heeft deze gelijkenis in Christus' dagen niet begrepen (en ik vrees velen nog niet), maar hoe zou dat komen?
4. Wat voor troost mogen wij putten uit deze gelijkenis?

4. Het Koninkrijk der hemelen en het visnet.

Schriftlezing: Hooglied 1

Mattheüs 13 vs. 44 t/m 52

Zingen: Psalm 73 vs. 6, 8 en 9

Psalm 89 vs. 8

Inleiding.

De eerste gelijkenis over de schat zag op Christus verborgen in het Oude Testament. We zagen dat de man niet zocht, maar dat de schat gevonden werd. Christus liet Zich vinden door hen die naar Hem niet zochten en naar Hem niet vroegen. En toen de man de schat vond was het zijn kostbaarste bezit. We zouden haast zeggen, dat Christus voor de man een parel van ongeken- de waarde was.

Waar Christus verborgen was in het Oude Testament en heel de tempeldienst op Hem wees, zo komt Christus nu naar voren in het Nieuwe Testament als de Koopman. Hij gaat Zich openbaren, niet in een schaduwachtige dienst, maar als de Profeet. Hij wordt gezonden om het verlorene te zoeken.

En wat niets was, wordt door Hem alles. Een zandkorrel wordt een parel.

Buiten Christus zijn we niets, maar door Zijn Geest als de bruid uit Hooglied: zwart doch liefelijk.

En waar de gelijkenissen van net zaad, onkruid, zuurdesem met het oordeel eindigen, zo ook met de gelijkenissen die nu voor ons liggen. Dan zal openbaar komen wat het Woord heeft uitgewerkt in het leven van een mens.

Samengevat:

de akker is Christus bedekt in het Oude Testament,
Christus als de koopman in het Nieuwe Testament en
het visnet is de jongste dag, waarop Christus zal oordelen.

Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een visnet. Ook hier gebruikt de Heere een bekend beeld naar Zijn discipelen toe. En daarom is het beeld van het net voor hen duidelijk.

Met net wordt hier een sleepnet bedoeld.

Het Griekse woord voor net, komt maar één keer voor in het Nieuwe Testament en wel hier.

Ook dat is niet zonder betekenis.

Onderscheid werpnet en sleepnet.

In tegenstelling van het net waarvan in Johannes 21 vs. 6 gesproken wordt en elfmaal door de Heere gebruikt wordt in de evangeliën. Dat was geen sleepnet dat voortgetrokken werd op de bodem. Wat toentertijd haast ook niet mogelijk was. Want een net dat wierp je uit aan bakboordzijde van het schip. Dat was de zijkant van het schip, waar het roer niet zat. Bij ons zit het roer achteraan het schip, toen zat het aan de zijkant. En als je nu aan de bakboordzijde dat net uitwierp, dan werd het door de stroming van het bootje vandaan gevoerd. Het dreef bij het bootje weg en ontvouwde zich dan in het water. En dan maar wachten of de vissen erin zouden komen.

Het was dan onbegrijpelijk dat Jezus zegt, dat het net aan de andere zijde, aan stuurboordzijde uitgeworpen moest worden. Want dan zou dat net door de stroming onder het bootje terecht komen, het net zou zich samenvouwen en niet uitvouwen en vast komen te zitten onder het bootje en er zou nooit geen vis inkomen.

Maar een sleepnet werp je uit en trek je over de bodem en alles wat daar ligt, wordt in dat sleepnet gevangen. Hier is het niet afwachten of er iets inkomt, maar hier gaat het van de visser uit en geen vis levend of dood, ontkomt eraan.

Maar een sleepnet werd over de bodem van de zee, van het meer voortgetrokken en je sleept het net zo lang voort totdat je aan de trekkracht voelt dat het net vol zit. Dan trek je het naar de kant en als het net op de kant ligt, dan ga je uitlezen. Je scheidt het goede van het kwade. De levende vis van de dode vissen. En de dode vissen werp je weg met al het vuil dat door het sleepnet binnengehaald is.

We zouden kunnen zeggen, dat het net dat de vissers toen gebruikte vol werd door de vis, maar wat Christus hier gebruikt, een sleepnet, wordt vol door het werk van de visser. Bij het ene net zit de visser lijdelijk te wachten of er wat in komt, bij het sleepnet wordt door de visser alles verzameld wat in de zee drijft of op de bodem ligt.

Wat heeft het Woord uitgewerkt?

Christus zendt nu Zijn gediensstige geesten, de engelen, uit om het sleepnet over de aarde te trekken. Niets en niemand zal daaraan ontkomen. Daarom maar niet een werpnet, maar een sleepnet.

Nu is de tijd vol, het net is vol, de bazuin zal klinken en de dag van Christus is gekomen.

En dan komt openbaar wat het woord heeft uitgewerkt in het leven van de mens.

Doodgebleven in de zonde en de misdaden of levend geworden door de kracht van de Geest.

En waar in de Bijbel de zee menigmaal ook gezien wordt als de wereldzee, dus waar de mens een plaats heeft gekregen, zo ziet dat hier ook op het Woord, dat is geworpen is in de zee.

De prediking is uitgegaan onder alle volkeren en dat werkt wat uit. Door dat woord worden mensen "bij elkaar gebracht" of misschien beter "van elkaar gescheiden": de bozen bij de bozen en de goeden bij de goeden, ofwel dood of levend, onbekeerd of bekeerd.

Het net is vol.

De jongste dag breekt aan, overal is het evangelie gebracht en in de hemel klinkt "het is geschied".

En dan... dan het oordeel.

Dan worden alle mensen bijeen vergaderd:

alle graven geopend,

wat in de zee onderging wordt er uitgehaald,

wat op de brandstapels verbrand is, wordt weer tot het lichaam gevormd, wat het had.

En dan zal alles veranderen, de hierboven genoemden, maar ook de levenden.

Alles zal in een punt des doods van dood levend gemaakt worden, van sterfelijk onsterfelijk en van verderfelijk onverderfelijk. En dan het oordeel.

Dat is wat Christus bedoeld met het door de engelen bijeenbrengen. De mens komt net als de vissen niet uit het visnet los. Er zal geen plaats meer zijn waar we kunnen ontkomen. Dat sleepnet gaat over de gehele aarde en er zal niets en niemand achterblijven.

En voordat deze grote schifting komt, is de H. Geest ten hemel gevaren.

Er is dan geen verandering, geen bekering meer mogelijk.

Dan kan men bidden tot bergen en heuvelen (Openb. 6 vs. 16) omdat de grote dag van de toorn van Christus is gekomen. Maar er zal geen gebedsverhoring meer zijn. Ze zullen de dood zoeken, maar niet vinden.

Dan zal daar de grote schifting komen. Christus komt dan om te oordelen.

Allerlei soorten vis.

Kleine vissen, grote vissen, dode vissen en levende vissen. Het gaat over hen, die het evangeliewoord gehoord hebben. Vertaal dat maar naar allerlei mensen, die in het net terecht gekomen zijn. Hoeveel kerkverbanden zijn er niet, hoeveel stromingen zijn er niet, en deze zijn allemaal in dat net terecht gekomen.

Hetzij dat zij horen hetzij dat zij niet horen, maar straks zal blijken wat de consequentie daarvan zal zijn. Dan zal er niet één mens te verontschuldigen zijn. Dan zal niet één kunnen zeggen: ik heb het niet geweten. Daar liggen ze allen op het strand getrokken.

Ik zal een ander beeld gebruiken, zoals Christus dat Zelf heeft gebruikt, nl. één kudde en daaronder zijn de schapen en de bokken. En die zitten nu allemaal in dat net.

Vurige oven.

In het Grieks staat eigenlijk een oven van vuur.

Het beeld dat Christus ook gebruikt als Hij spreekt van de plaats van vuur en sulfuur. Waar het vuur niet wordt gedoofd en de worm niet sterft. Daarbij dacht men in Zijn dagen direct aan de plek buiten Jeruzalem. Een plaats dat dag en nacht brandend werd gehouden en waar de gekruisigden in werden geworpen. Het vuur verteerde hen, maar een hand of voet die buiten dat vuur viel, werd door de wormen gegeten. En dat beeld staat in deze gelijkenis ook voor ogen.

Hoe aangrijpend zal het zijn, dat zij die met elkaar optrokken, dan van elkaar gescheiden zullen worden. Dan zal een moeder mee oordelen over haar kind en een zoon over de vader (Openb. 20 vs. 4).

De eeuwige scheiding.

De één zal ingaan in de schaapskooi en de ander in het vuur. De één zal geen verdriet meer kennen, waar alle tranen afgewist zullen zijn en de ander zal geen vreugde meer kennen, maar eeuwig tranen storten, omdat er niet geluisterd is. Omdat de Schat niet begeerlijk was en waar zij de Geest weerstaan hebben opdat zij geen parel van grote waarde zouden worden. Daar zal het klinken: niet gewild (let op: het zal niet zijn: niet gekund).

Nu is het wel goed om er op te letten, dat het oordeel de engelen niet is gegeven. Christus zal oordelen, maar de engelen zullen Zijn gediensstige geesten zijn, die de bozen wegwerpen in het verderf, en zoals in Openbaring menigmaal er een engel was om Johannes te leiden, zo zullen dan ook de engelen van Christus gediensstige geesten zijn. In de gelijkenis van de arme Lazarus waren het ook de engelen die Lazarus in de schoot van Abraham droegen.

Maar de vraag kan nu komen, dat er wel gesproken wordt over de dode vissen, de bozen die uitgescheiden worden en in de oven van vuur worden geworpen.

Ze zijn wel uitgelezen (vs. 48). Maar waar zijn dan de levende vissen? Daar wordt verder niets van gezegd.

Dat klopt, want daar is al van gesproken. Dat zijn de parelen die gevonden worden in het nieuwe Jeruzalem. Zij zijn dan thuis. Uitgescheiden uit deze boze wereld, verlost van zichzelf, maar door het evangelienet geworpen op de stranden der eeuwigheid om het daar te zingen: het is door U, door U alleen.

Toepassing.

Het oordeel zal over de bozen gaan. Maar in de tijd is Christus voor de Zijnen in het oordeel gekomen. Ze zijn vrij gesproken en zijn nu onberispelijk voor de troon van God (Openb. 14 vs. 5).

Een zandkorrel geworden tot een parel. Een dode vis levend gemaakt door de Geest.

Thuisgebracht de Koopman. En nu eeuwig met God.

Ze bleven van zichzelf en voor zichzelf zwartachtig. Maar Christus uitte Zijn liefde en sprak tot hen: doch liefelijk. De bruid waarvoor Hij kwam.

Zo worden in de gelijkenissen de twee wegen telkens voorgesteld. Daar klinkt het Woord nu nog steeds en dat woord werkt iets uit. Maar dan zal blijken wat het uitgewerkt heeft. En dat moet u reeds in de tijd weten. Waarheen is de reis?

Vragen:

1. Wat wil het zeggen, dat wereld niet geoordeeld zal worden, maar alrede geoordeeld is?
2. Wat betekent het als men zegt, dat de levende vis altijd tegen de stroom ingaat?
3. Tot welk ogenblik is bekering nog mogelijk?
4. Welke troost mag er toch liggen in deze laatste gelijkenis?
5. Christus vraagt aan Zijn discipelen: hebt gij dit alles verstaan? Hoe is dat bij ons, bij mij persoonlijk, hebben wij het ook verstaan?